Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Растителнозащитни дейности в трайните насаждения през април

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата 09.04.2026 | **Брой** 4/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Език** BG
www.plant-protection.com/article/2397?lang=bg

Честите валежи през месец април ще бъдат предпоставка за повишение на инфекциозния фон от редица гъбни болести по овошките - ранно кафяво гниене, струпясване, сачмянка и др. Много от неприятелите по овощните растения - листни въшки, щитоносни въшки и други имат по 2-3 и повече поколения, а заразяванията от някои болести – струпясване по ябълка и круша, сачмянка по костилкови, кафяво гниене, къдравост по праскова и други в зависимост от валежите се повтарят многократно през вегетационния сезон.

За да се предотврати силното развитие на болести и неприятели, необходимо е да се намалят до възможния минимум популациите от първото поколение на неприятелите и да се ограничат първичните инфекции от болестите. Това може да се постигне чрез навременна и добре организирана борба през април, когато започва тяхното развитие.

От ефикасността на растителнозащитните дейности през април в най-голяма степен зависи опазването на овощните растения през сезона. За неприятелите – сливова плодова оса и други, които развиват едно поколение годишно и болестите – червени листни петна и други без вторичен цикъл на развитие, растителнозащитните мероприятия през април решават напълно въпроса за опазване на овощните растения от тях.

По-подходящи условия за провеждане на растителнозащитни пръскания ще се създават в средата на първото, началото на второто и третото десетдневие. Независимо че сме разгледали и синтетичните фунгициди и инсектициди, за да не навредите на пчелите, по време на цъфтеж използвайте дадените биологични средства – препарати на база азадирахтин може да използвате срещу всички насекоми хранещи се с растенията и където е допустимо използвайте Маврик 2Ф – 60 мл/дка, вместо останалите пиретроидни продукти.

Последните априлски слани се очакват в началото на третото десетдневие.

През април повишена вероятност за градушки се прогнозира в средата и в края на третото десетдневие. Засегнатите от градушка овощни култури при първа възможност трябва да се третират с медсъдържащи фунгициди за ограничаване на риска от вторични зарази с патогени. С медсъдържащи средства не се третира по време на цъфтеж, тъй като медните фунгициди могат да изгорят цветовете, повредят тичинките и плодниците, доведат до опадане на цвета и могат да отблъснат пчелите и да им повлияят негативно при контакт.

В овощните разсадници

Отстраняване на растенията с неприхванати пъпки и окуланти, нападнати от брашнеста мана, през периода на разтваряне на пъпките на ябълката.

Ако все още не е направено, се пръскат с някой медсъдържащ препарат – 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП -150-250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180-300 г/дка ябълковите, крушовите и дюлевите подложки в маточниците и ябълковите и крушовите окуланти в питомниците срещу струпясване, сиви листни петна, кафяви листни петна, огнен пригор и др. При поява на листогризещи гъсеници, листни въшки, кръвна въшка, крушова бълха, хоботници, ябълков цветопробивач към фунгицидът се прибавя инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 -0,09% или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат.

Брашнеста мана по праскова

При поява на брашнеста мана по ябълковите и прасковените окуланти в питомниците се извършва пръскане с препарат с активна база сяра – Сяра ВГ 600 г/дка, Солфо 80 ВГ – 750 г/дка или един от препаратите - Систан 20 ЕВ – 0 %, Луна Експирианс – 50-75 мл/ дка, Флинт Макс 75 ВГ – 0,02 %.

Цилиндроспориозата (бяла ръжда) нанася значителни щети на черешопроизводството, тъй като предизвиква преждевременно обезлистване на дърветата, което не само намалява количеството и качеството на продукцията, но и води до измръзване на дърветата през зими с ниски температури. Повредите от цилиндроспориозата са основно по листата и само при някои сортове и по дръжките на плодовете.

При поява на първи признаци на цилиндроспориоза по листата на вишневите и черешови окуланти в питомниците и черешовите и махалебковите подложки в семенилището се пръска със Силит 544 СК – 125 мл/дка. При плътност на неприятелите над праг на икономическа вредност (ПИВ) към разтвора се прибавя инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 -0,09% или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу листогризещи насекоми, листни въшки, костилкоплодова листна оса, хоботници.

В овощните насаждения

Изрязват се заразените от брашнеста мана летораст, пропуснати при зимната резитба на ябълковите дървета. Откриват се и пъпките, заразени късно през предната година, които по външен вид почти не се различават от здравите и остават незабелязани при зимната резитба.

Ябълковите дървета, маркирани през предната година, чиито плодове страдат от корковидни петна, се наторяват с боракс (почвено – 2 - 3 кг/дка или листно - 0,25 - 0,5 %) или друг тор, богат на бор.

Мъхнатият бръмбар е разпространен повсеместно в цялата страна. Той е много опасен неприятел на голям брой растения. Главните хранителни растения са от сем. Rosaceae

За борба срещу мъхнат и миризлив бръмбар по време на цъфтеж се залагат сини лепливи феромонови уловки, отрязани под върха сини туби с вода и оцет, разположени на клоните и сини легени с вода и оцет в междуредията.

Мъхнатият и миризливият бръмбар нападат изцяло цветовете на овошките

За да не навредите на пчелите може да използвате препарат на база азадирахтин, като Ним Азал – 300 мл/дка. Ним Азал се използва срещу всички гризещи, смучещи и хранещи се с растението неприятели. Инсектицидът не оказва директен ефект върху нервната система. Действа само орално, чрез храносмилателната система Задоволително действие показва препаратът Маврик 2Ф – 60 мл/дка, който не е опасен за пчелите.

При стръскване, бръмбарите изпадат в състояние на каталепсия - временно вцепенение и падане на земята, което позволява успешно да се прилага механично събиране върху платнище и унищожаване на възрастните насекоми. Мероприятието е приложимо за по-малки дървета и на не много големи площи.

Възможно е създаването на провокативни ивици от рано цъфтящи видове, които неприятелят предпочита, например фацелия, които се засяват около овощните градини и когато бръмбарите се концентрират върху тях се събират ръчно или с ентомологичен сак.

За борба с короядите стъблата на дебелите клони на овощните растения се третират с контактен широкоспектърен пиретроиден инсектицид с по-дълго последействие – Децис 100 ЕК - 7,5 – 12,5 мл/дка, Карате Зеон 5 КС - 15 мл/дка, Суми Алфа 5 ЕК - 0,02% и други. Химична борба може да се проведе само срещу излизащите извън стъблата възрастни женски. Извършват се по две третирания срещу всяко поколение. Обикновено второто поколение е по време на беритбата, затова мерките предимно са акцентирани към първо поколение – особено при малкия беловинояд.

Срещу възрастните на черна златка се третира с широкоспектърни контактни инсектициди, в най-високите им регистрирани дози, като Дека ЕК – 30 - 50 мл/дка, Маврик 2Ф – 60 мл/дка, като се пръскат и стволовете на дърветата, но периода, в който те са по дърветата в градините е доста дълъг, а самите бръмбари са изключително устойчиви и резултатът не е много добър.

От биопрепаратите срещу възрастните на черната златка приличен резултат показват само продуктите на база пиретрини – например Абанто (75 мл/дка) и спинозад - Синеис 480ЕК (20 мл/дка) при пряко попадение върху бръмбарите.

Презимувалите ларви на черната златка започват да се хранят сравнително късно, едва началото – края на май, при температура на почвата 20 ^{0}C.

Възрастно на ябълков плодов червей

Около второто десетдневие на месеца се поставят специфични за всеки вид феромонови уловки, на разстояние 120-160 м една от друга, за определяне началото, масовия летеж и края на летежа на ябълковия, сливовия и източния плодов червей.

Сачмянка при кайсия

Първо следцъфтежно пръскане на кайсиите се извършва веднага след прецъфтяване с фунгицид на база каптан - Каптан 80 ВГ – 150 - 180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка, Скаб 80 ВГ - 180-210 г/дка срещу сачмянка, кафяво гниене и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу плодовите хоботници, прасковен клонков молец (анарзия), листогризещи гъсеници. Срещу ранно кафяво гниене може да третирате с един от препаратите - Скор 250 ЕК - 0,02 - 0,03 %, Систан 20 ЕВ - 0,025-0,03 %, Дифкор 250 ЕК - 20 мл/дка, Хорус 50 ВГ - 45-50 мл/дка. От биологичните фунгициди може да използвате Серенада АСО СК – 400 - 800 мл/дка. Срещу прасковен клонков молец и листогризещи гъсеници, от биопрепаратите, могат да се използват Дипел ДФ – 0,1 %, Синеис 480ЕК – 20 мл/дка, а срещу листни въшки - Флипер – 1 – 2 л/дка, Овитекс – 2000 мл/дка, Ниимик Тен – 260 – 390 мл/дка.

Второ следцъфтежно пръскане на кайсиите се прави 10-12 дни след първото със същите химични средства срещу същите болести и неприятели.

Трето следцъфтежно пръскане на кайсиевите дървета се прави 10-12 дни след второто с фунгицид на база каптан - Каптан 80 ВГ – 150 - 180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка, Скаб 80 ВГ - 180-210 г/дка срещу сачмянка, кафяво гниене, гномония и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу анарзия, източен плодов червей, листни въшки, плодови хоботници и листогризещи гъсеници и с един от акарицидите - Нисоран 10 ВП – 75 г/дка (при яйца и млади ларви), Апачи ЕВ, Валмек, Бермектин, Лаота – 100 мл/дка, Флипер – 1-2 л/дка, Ним Азал Т/С – 300 мл/дка и Натуралис – 100-150 мл/дка (при нимфи и възрастни), като последните три са биологични, срещу червен овощен и кафяв овощен акар. Последният препарат действа добре само при повишена влажна среда, тъй като е от гъбно естество. Срещу прасковен клонков молец, източен плодов червей и листогризещи гъсеници, от биопрепаратите, могат да се използват - Дипел ДФ – 0,1 % (срещу плодовият червей дава незадоволителни резултати), Синеис 480ЕК – 20 мл/дка.

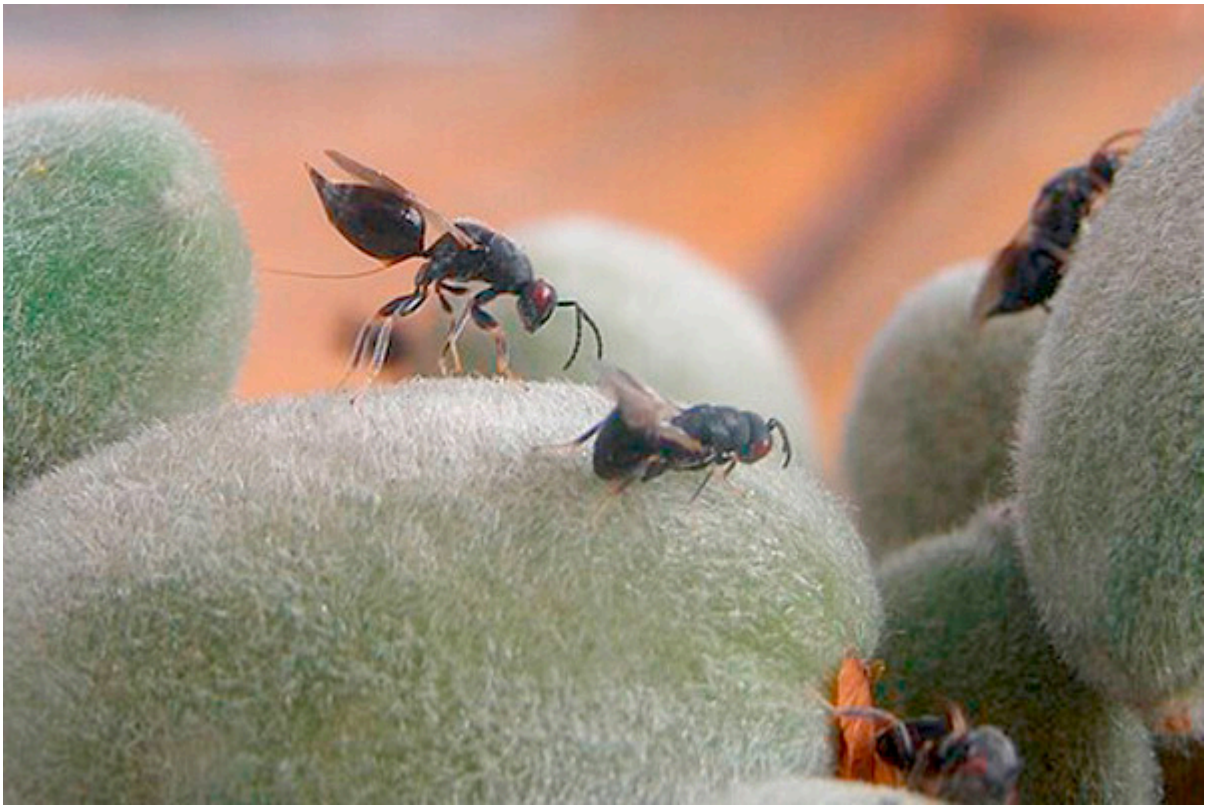
Източен плодов червей

Срещу източният плодов червей се използват и вирусните, контактни препарати Карповирусин – 100 мл/дка и Мадекс Твин - 10 мл/дка. Прилагат се без прилепител. След изсъхване (2 часа) не се измиват от дъжд. Разграждат се от силната слънчева светлина и действието им е 8 - 10 слънчеви дни. Ако някои от дните са наполовина слънчеви – действието се удължава до 12 - 14 дни.

Веднага след прецъфтяване прасковите се пръскат с Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка или Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка срещу сачмянка, кафяво гниене, а при поява на брашнеста мана с един от инсектицидите – препарат на база сяра - Сяра ВГ (600 г/дка), Солфо 80 ВГ (750 г/дка), Дифкор 250 СК - 20 мл/дка и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу прасковен клонков молец, листни въшки, листогризещи гъсеници, костилкоплодова оса. Срещу прасковен клонков молец и листогризещи гъсеници, от биопрепаратите, могат да се използват - Дипел ДФ – 0,1 %, Синеис 480ЕК – 20 мл/дка.

Второ следцъфтежно пръскане на прасковите се извършва 10-12 дни след първото със същите химични средства, срещу същите болести и неприятели, както и срещу и източния плодов червей. Срещу източният плодов червей се използват и вирусните, контактни препарати Карповирусин – 100 мл/дка и Мадекс Твин - 10 мл/дка. Пръска се и срещу струпясване по праскова. Единственият регистриран препарат е Фунгуран ОН 50 ВП – 150-250 г/дка, но може да се третира и със Силит 544 СК (165 мл/дка). В райони, където прасковените насаждения се

повреждат от червен и кафяв овощен акар се прибавя някой от следните препарати - Нисоран 10 ВП – 75 г/дка (при яйца и млади ларви) и Апачи ЕВ – 100 - 120 мл/дка или друг препарат на база абамектин, Натуралис – 100 - 150 мл/дка (при нимфи и възрастни).

Бадемов семеяд

Излитането на бадемовия семеяд се наблюдава отначало през ден, а след излитането на първите оси – всеки ден. Наблюденията се извършват сутрин. Заедно с това се правят и наблюдения за ябълкова плодова оса и сливови оси.

Веднага след прецъфтяването бадемовите насаждения се пръскат с медсъдържащ фунгицид - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП -150-250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180-300 г/дка, а при наличие на повторно заразяване и превалявания – Скор 250 ЕК (0,02 – 0,03 %) срещу ранно кафяво гниене, сачмянка, антракноза, церкоспороза, оранжеви листни петна и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу бадемова листна оса, листогризещи гъсеници, вишнева листна оса, костилкоплодова листна оса, листни и щитоносни въшки. Срещу листни въшки и листогризещи гъсеници, от биопрепаратите, могат съответно да се използват – Флипер – 1 – 2 л/дка, Ниимик Тен – 260 – 390 мл/дка и Дипел ДФ – 0,1 %, Синеис 480ЕК – 20 мл/дка.

Второ следцъфтежно пръскане на бадемовите насаждения се провежда 10-12 дни след първото със същите химични средства срещу същите болести и неприятели, както и срещу струпясване.

Сливата, както всички овощни видове е гостоприемник на редица вируси, бактерии и гъби, които причиняват значителни повреди, като намаляват силно плододаването и влошават качеството на плодовата продукция. От гъбните болести значителни щети нанасят ранно кафяво гниене и червените листни петна. Важно е стопаните да знаят, че първото пръскане срещу червените листни петна може да се съчетае с пръскането срещу ларвите на сливовата плодова оса.

Червени листни петна по сливата – опасна болест у нас

Извършва се цъфтежно пръскане на сливовите дървета срещу червени листни петна, кафяво гниене и сачмянка. Срещу червени листни петна няма регистрирани препарати, като преди да го забранят се използваше Карамат 2,5 ЕВ – 300 мл/дка. Могат да се използват широкоспектърни фунгициди – Скор 250 ЕК - 0.02 - 0.03 %, Сигнум - 45 г/дка, Куадрис 25 СК - 0.075-0,1 %, Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка. Срещу сачмянка и комбинирано срещу сачмянка и кафяво гниене може да използвате Каптан 80 ВГ – 150 - 180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка или Скаб 80 ВГ – 180 - 210 г/дка, а само срещу кафяво гниене Скор 250 ЕК - 0,02 - 0,03 %, Систан 20 ЕВ - 0,025 - 0,03 % или Дифкор 250 ЕК - 20 мл/дка. От биологичните фунгициди, и при трите болести, може да използвате Серенада АСО СК – 400 – 800 мл/дка, Серифел – 50 г/дка.

ISSN 2815-522X

Най-подходящият момент за борба срещу излюпените лъжегъсеници на сливовите плодови оси е преди те да са навлезли в плодовете. Затова третиране се извършва след цъфтеж, когато 3/4 от венечните листенца са завяхнали, но не са окапали. Ако не е извършено предцъфтежно пръскане срещу възрастните в фаза бял бутон, това пръскане е наложително. Праг на икономическа вредност, над който се пръска - 5 % повредени цветове.

Сливовите плодови оси могат да провалят реколтата

Прави се преглед на 500 цвята (по 50 от 10 сливови дървета), за да се установи степента на повреди от ларвите на сливовите плодови оси. При нападение по-голяма от 5 %, се пръска с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30 - 50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 - 12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 -0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат, както и контактни препарати от всички групи. От биологичните средства могат да се използват - Синеис 480ЕК – 20 мл/дка, препарат на база азадирахтин, като Ним Азал Т/С – 300 мл/дка. При наличие на червени листни петна в разтвора се добавя един от препаратите - Скор 250 ЕК - 0.02 - 0.03%, Сигнум - 45 г/дка, Куадрис 25 СК - 0.075-0,1 %, Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка или един от гореспоменатите биопрепарати.

Второ следцъфтежно пръскане на сливовите дръвчета се извършва с Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка или Скаб 80 ВГ – 180 - 210 г/дка срещу червени листни петна, сачмянка, кафяво гниене и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30 - 50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг

широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу листни въшки, листогризещи гъсеници, гъсеници на сливов плодов червей.

Трето следцъфтежно пръскане на сливовите насаждения се извършва 8 - 15 дни след второто с Суми Алфа 5 ЕК - 0,02%, Децис 100 ЕК - 7,5 - 12,5 мл/дка или друг широкоспектърен препарат срещу сливов плодов червей. От биопрепаратите може да се използват единствено продукти с активно вещество пиретрини в концентрация 0, 075 - 0,1 % или Синеис 480 СК в доза 20 - 30 мл/дка.

Непосредствено след цъфтеж срещу огнен пригор по овощните семкови дървета се третира с един от следните препарати Серенада АСО СК – 400 - 800 мл/дка, Скаб 80 ВГ - 188 г/дка или друг препарат на база каптан, Луна Кеър - 300 г/дка, Регалис Плюс - 125 г/дка.

Важни са и агротехническите мерки:

Нужно е балансирано торене за поддържане на умерен растеж на летораслите. Ограничават се употребата на азотни торове. Препоръчително е листно торене с калциеви торове, които увеличават устойчивостта на дърветата.

Да не се извършва надкоронно дъждуване, което допринася за масовото разпространение на бактерията. Да не се извършва силна резитба, която предизвиква силен растеж и висока чувствителност на летораслите. Да не се извършва лятна резитба. При необходимост тя да се провежда при сухо време.

Заразените летораслии и клонки през вегетацията се изрязват на 15–30 см под мястото на повредата, събират се в чували и се унищожават. Отрезите се замазват с бял латекс или влажна боя с добавка на 1% медсъдържащи продукти. При силна санитарна резитба дърветата да се пръскат с регистрираните медсъдържащи продукти. Инструментите за резитба се дезинфекцират след всеки отрез със спирт за горене или 10% разтвор на белина.

Цъфтежно пръскане на ябълковите и крушовите насаждения се прави, когато цъфтежът е продължителен и времето е благоприятно за развитие на струпясването. Силно чувствителните на брашнеста мана ябълкови сортове се пръскат задължително през цъфтежа, тъй като развитието на брашнеста мана не се влияе от метеорологичните условия. Може да третирате с някой от следните препарати – Хорус 50 ВГ – 30 - 50 г/дка, Каптан 80 ВГ – 150 - 180 г/дка, Луна експириянс – 20 - 75 мл/дка (срещу струпясване), Скор 250 ЕК – 0,015-0,02 %, (струпясване и брашнеста мана). Като биологичен фунгицид може да използвате Сяра ВГ, Тиовит Джет 80 ВГ – 600 г/дка, Хелиосуфр С – 150 – 500 мл/дка или друг препарат на база сяра, Серенада АСО СК – 400 – 800 мл/дка, Серифел – 50 г/дка и при двете болести. Обикновено по време на цъфтежа на ябълката се излюпват по-голяма част от яйцата на червения и кафявия овощен акар. Затова към разтвора се добавя хормоналният препарат Нисоран 10 ВП – 75 г/дка, а срещу нимфите и възрастните се използва някои от препаратите - Апачи ЕВ, Валмек, Бермектин, Лаота – 100 мл/дка, Флипер – 1-2 л/дка, Ним Азал Т/С – 300 мл/дка и Натуралис – 100-150 мл/дка, като последните три са биологични.

При поява на розов конус, по време на масов цъфтеж и непосредствено след прецъфтяване се пръскат дюлевите дървета срещу загиване на завръзите. Регистриран препарат е Скаб 80 ВГ – 180 г/дка, но може да използвате и Скор 250 ЕК - 0,03 %.

Преди цъфтежа и няколко пъти след прецъфтяването срещу кафяви листни петна по дюлята се пръска с Луна Кеър – 300 г/дка.

В фази цветен бутон и прецъфтяване срещу кафяво гниене, а след това през 10-12 дни, докато има условия за заразяване срещу кафяво гниене се третират дюлевите дървета с фунгициди на база каптан - Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка, Мерпан 80 ВГ 225 г/дка, Скаб 80 ВГ - 180-210 г/дка, Сигнум – 30 г/дка, Скор 250 ЕК – 20-30 мл/дка, Суич 62,5 ВГ – 24 кг/дка. От биологичните фунгициди може да използвате Серенада АСО СК – 400 - 800 мл/дка.

Първо следцъфтежно пръскане при крушовите насаждения се прави веднага след прецъфтяване с фунгициди на база каптан - Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка, Скаб 80 ВГ - 180-210 г/дка за борба със струпясването, кафявото гниене, сивите и кафяви листни петна, с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09% или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу листогризещи гъсеници, листозавивачки, крушова плодова оса, крушови бълхи, листни въшки, щитоносни въшки и с един от акарицидите - Нисоран 10 ВП – 75 г/дка (при яйца и млади ларви) и Апачи ЕВ, Валмек, Бермектин, Лаота – 100 мл/дка, Флипер – 1-2 л/дка, Ним Азал Т/С – 300 мл/дка, Натуралис – 100-150 мл/дка (при нимфи и възрастни) срещу червен овощен и кафяв овощен акар. Срещу листни въшки от биологичните препарати може да използвате Флипер – 1 – 2 л/дка, Ниимик Тен – 260 – 390 мл/дка, Овитекс – 2000 мл/дка.

Веднага след прецъфтяване (първо следцъфтежно) ябълковите дървета се третират с фунгицид на база каптан - Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка, Скаб 80 ВГ - 180-210 г/дка срещу струпясване, кафявото гниене, с Сяра ВГ - 600 г/дка срещу брашнеста мана, с широкоспектърен пиретроиден инсектицид като Децис 100 ЕК - 7,5 - 12,5 мл/дка срещу ябълкова плодова оса, листни въшки, плодови хоботници, листогризещи гъсеници, листозавивачки, листоминиращи молци, ябълков молец, кръвна въшка. Срещу листогризещи гъсеници, от биопрепаратите, могат да се използват - Дипел ДФ – 0,1 %, Синеис 480ЕК – 20 мл/дка, а срещу листни въшки - Флипер – 1 – 2 л/дка, Ниимик Тен – 260 – 390 мл/дка, Овитекс – 2000 мл/дка.

Второто следцъфтежно пръскане се извършва със същите препарати, по сигнал на БАБХ, 8-15 дни след установяване на началото на летежа на пеперудите на първото поколение на ябълковия плодов червей. Освен срещу него то е насочено и срещу педомерки, плодови хоботници, листогризещи гъсеници, листоминиращи молци, зелени листни въшки, ябълково-живовлекова листна въшка, червеногалова листна въшка, калифорнийска щитоносна въшка, запетаевидна и други видове щитоносни въшки, струпясване, кафяво гниене. От биологичните препарати срещу ябълков плодов червей могат да се използват - Карповирусин – 100 мл/дка и Мадекс Твин - 10 мл/дка, Синеис 480ЕК – 20 мл/дка и контактни ботанически инсектициди с активно вещество пиретрин в доза 0,08 - 0,1 %.

Второто следцъфтежно пръскане на крушовите дървета се прави 10 - 12 дни след първото с фунгицид на база каптан - Каптан 80 ВГ – 150 - 180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка, Скаб 80 ВГ – 180 - 210 г/дка или Хорус 50 ВГ - 0,05% срещу струпясване, кафяво гниене, бели листни петна, ръжда и с с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30 - 50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг

широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу крушова плодова оса, крушови бълхи, листогризещи гъсеници, листозавивачки, листни въшки, щитоносни въшки.

Наблюдава се развитието на ябълковия и сливовия плодов червей върху материала, събран през предшестващата година и запазен във висящи кафези в овощните насаждения. Наблюдения се правят и за развитието на черешовата муха върху материала, оставен да зимува в почвата под рамки изолатори.

В короните на дърветата в черешовите насаждения се окачват жълти картони за установяване началото на излитането на черешовата муха и средиземноморската плодова муха и ръчно направени капани - пластмасова бутилка, в чиято горна част се прави отвор с диаметър 4-6 милиметра, а на дъното се налива примамка - ябълков оцет и червено вино в съотношение 2:3 и 1-2 лъжици захар или меласа. Картоните и бутилките се окачват на различна височина откъм източната, южната и западната страна на дърветата.

Там където черешите и вишните са все още в фаза бял бутон се третира с Каптан 80 ВГ - 150 - 180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка или Скаб 80 ВГ – 180 - 210 г/дка срещу кафяво гниене. От биологичните препарати може да използвате Серенада АСО СК – 400 – 800 мл/дка, Серифел – 50 г/дка.

Следцъфтежно пръскане на черешовите и вишневите насаждения се прави веднага след прецъфтяване с Силит 544 СК - 125 мл/дка срещу цилиндроспориоза, Каптан 80 ВГ - 150 - 180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 225 г/дка или Скаб 80 ВГ – 180 - 210 г/дка срещу сачмянка и кафяво гниене и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30 - 50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 - 12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу хоботници, листни и щитоносни въшки, листозавивачки, педомерки, вишнева листна оса, костилкоплодова листна оса. Опасността от цилиндроспориоза, възниква с появата на първите листа и продължава почти през целия вегетационен период. Затова опазването на черешите от нея зависи в най-голяма степен от първите 2-3 третирания.

Трето следцъфтежно пръскане на бадемовите насаждения се прави 12-14 дни след второто с медсъдържащ фунгицид - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП – 150 - 250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180 - 300 г/дка срещу сачмянка, струпясване, церкоспороза и с инсектицид с активна база делтаметрин – Дека ЕК – 30 - 50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 - 12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 % или друг широкоспектърен пиретроид като циперметрин, ламбда-цихалотрин, тау-флувалинат, есфенвалерат срещу бадемовата листна оса, бадемовия семеяд. Пръскането съвпада с началото на излюпването на бадемовия семеяд.

Насажденията от лешник се пръскат веднага след прецъфтяване с препарат с активна база сяра – Сяра ВГ - 500 г/дка, Тиовет Джет 80 ВГ - 500 г/дка или друг такъв фунгицид за борба с брашнестата мана.

ISSN 2815-522X

Лешников хоботник

Второ следцъфтежно пръскане на лешника се прави с препарат с активна база сяра – Сяра ВГ - 500 г/дка, Тиовет Джет 80 ВГ - 500 г/дка срещу брашнеста мана и с един от препаратите - Кораген 20 СК – 18 - 30 мл/дка, инсектицид на база хлорантранилипрол - Шензи 200 СК, Волиам, Атсина (18 - 30 мл/дка), но може да се използват контактни средства от всички групи, срещу лешниковия хоботник.

Първо следцъфтежно пръскане на ореховите дървета се провежда при появата на листни въшки и петна от антракноза или бактериоза, съответно с Клоузър 120 ЕК - 20 мл/дка и с меден препарат - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП – 150 - 250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180 - 300 г/дка.

Извършва се първо картиране на плевелите в насажденията.

Когато почвените хербициди не се внесат до края на март или въпреки внасянето има плевели, пръска се с листни хербициди – при височина на плевелите 20-30 см. За пръскане се използват пръскачки с предпазни приспособления.

В ягодовите насаждения

Ягодовите насаждения се обследват за ягодов акар. Преди цъфтеж, срещу него, ягодовите растения се пръскат с Валмек – 60 - 96 мл/дка или друг акарицид на база абамектин.

Бели листни петна по ягодите е често срещана гъбична болест. засяга листата, дръжките и плодовете, особено при висока влажност и температури 20-25%

При започване на растежа ягодовите растения се третират с 1 % бордолезов разтвор или друг медсъдържащ препарат срещу белите и виолетовокафяви листни петна, с Сяра ВГ - 500 г/дка, Тиовит Джет 80 ВГ - 500 г/дка или друг фунгицид на база сяра срещу брашнеста мана, с Беневия – 60 - 75 мл/дка или Веримарк 200 СК – 37,5 – 50 мл/дка, но може да използвате контактни инсектициди от всички групи, срещу ягодов стъблен хоботник и ягодово хоботниче, с един от синтетичните препарати - Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка, Метеор – 0,08 – 0,09 %, Гриал, Инфис – 50 мл/дка или друг инсектицид на база делтаметрин, Ламдекс Екстра – 28 – 60 г/дка, Беневия – 60-75 мл/дка, Веримарк 200 СК – 37,5 – 50 мл/дка, Сиванто Прайм – 50 мл/дка или биологичен препарат – Флипер – 1-2 л/дка, Алтинкоагро Гринуърд – 150 – 240 мл/дка, Азатин ЕК – 100 – 150 мл/дка срещу листни въшки – ягодова листна въшка, *Aphis* (*Cerosipha*) *forbesii*, Нисоран 10 ВП – 75 г/дка (срещу яйца и ларви) и Бермектин - 15-100 мл/дка или друг препарат на база абамектин, Санмайт 10 СК – 0,14 % от синтетичните инсектициди и Натуралис – 75 – 100 мл/дка, Флипер – 1 – 2 л/дка срещу ягодов акар и тетранихови акари.

Преди началото на цъфтежа ягодовите растения се третират с 1 % бордолезов разтвор или друг медсъдържащ препарат срещу белите и виолетовокафяви листни петна.

При започване на цъфтежа ягодовите растения се пръскат с Сигнум - 75 г/дка срещу сиво гниене, брашнеста мана и с Бермектин – 15 - 100 мл/дка или друг акарицид на база абамектин срещу ягодовия акар. От биологичните фунгициди може да използвате съответно Серенада АСО СК – 400 – 800 мл/дка и Натуралис – 75 – 100 мл/дка, Флипер – 1 – 2 л/дка.

По време на цъфтежа ягодовите насаждения се пръскат с Сигнум - 75 г/дка срещу сиво гниене, брашнеста мана и с Маврик 2Ф – 60 мл/дка срещу мъхнат бръмбар. От биологичните фунгициди може да използвате Серенада АСО СК – 400 – 800 мл/дка и Серифел – 50 г/дка.

Ягодовите насаждения се покриват със слама, полиетиленово платно или агрил за борба с късните пролетни мразове, които причиняват болестта „черни очи”

В малиновите насаждения

Върху малиновите храсти се поставят 5 - 10 кафеза във връзка с наблюденията за развитие на малиновата галица.

Когато издънките израснат на 30 - 40 см височина, малините се третират с медсъдържащ препарат - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП - 150-250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий - 180-300 г/дка или Сигнум – 100 г/дка за борба с дидимела, септориоза, с Децис 100 ЕК (7,5 - 12,5 мл/дка) или друг пиретроид срещу малиново комарче, листните въшки – голяма и малка малинова, къпинова листни въшки, листогризещи гъсеници и Лимоцид – 200 мл/дка (биологичен препарат) или Флипер – 1-2 л/дка срещу малинов и обикновен паяжинообразуващ акар. От биологичните средства съответно срещу листни въшки и листогризеши гъсеници може да използвате Флипер – 1 – 2 л/дка и Дипел ДФ – 0,1 %, Синеис 480ЕК – 20 мл/дка.

Наблюдава се летежът на малиновото комарче.

Обикновен малинов бръмбар (Byturus tomentosus).При обработването на почвата се унищожават една голяма част от какавидите и възрастните насекоми. Химическата борба е насочена срещу възрастните преди началото на снасянето и трябва да започне във фаза „бутонизация”.

Неприятели по малина

При набъбване на цветните пъпки малиновите и къпиновите насаждения се пръскат с Сигнум срещу антракноза, септориоза, ръжда, съответно при дози - 100 г/дка и и 45 г/дка или с медсъдържащ препарат - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП – 150 - 250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180 - 300 г/дка и с Децис 100 ЕК - 7,5 -12,5 мл/дка или друг пиретроид срещу малинов бръмбар.

В касисовите насаждения

Касисовите насаждения се третират преди разпукване на плодните пъпки с някой меден препарат - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП – 150 - 250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180 - 300 г/дка или Силит 544СК - 125 мл/дка за борба с антракнозата, септориоза, ръжда, с Топаз 100 ЕК - 0,05 % срещу американската брашнеста мана и с някой от инсектицидите - Моспилан 20 СГ - 25 г/дка, Клоузър 120СК – 20 - 40 мл/дка, Тепеки – 15 г/дка, Флипер – 1 – 2 л/дка срещу листни въшки - *Cryptomyzus ribis*, *Hyperomyzus lactucae*, *Nasonovia ribisnigri*, *Aphis grossulariae* и с Лимоцид – 200 мл/дка или Флипер – 1 - 2 л/дка срещу тетранихови акари и пъпков акар по касиса.

Първо следцъфтежно пръскане на касисовите храсти се прави веднага след прецъфтяване с Сяра ВГ - 500 г/дка или друг препарат на база сяра срещу европейската брашнеста мана, с някой меден препарат - 1 % бордолезов разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП – 150 - 250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий – 180 - 300 г/дка или Силит 544СК - 125 мл/дка срещу антракноза, септориоза, с един от инсектицидите - Децис 100 ЕК - 7,5 – 12,5 мл/дка, Карате Зеон 5 КС - 15 мл/дка, Суми Алфа 5 ЕК - 0,02 %, Афикар 100 ЕК - 15 мл/дка, Ефциметрин 10 ЕК - 15 мл/дка срещу стъкленка, галици, касисов агрилус, с някой от препаратите - Моспилан 20 СГ - 25 г/дка, Клоузър 120СК – 20 - 40 мл/дка, Тепеки – 15 г/дка, Флипер – 1 – 2 л/дка срещу листни въшки - *Cryptomyzus ribis*, *Hyperomyzus lactucae*, *Nasonovia ribisnigri*, *Aphis grossulariae* и Лимоцид – 200 мл/дка или Флипер – 1 - 2 л/дка срещу пъпков акар по касиса. Пръскането трябва да съвпадне с излитането на първите пеперуди на стъкленката.

При лозовите насаждения

В края на месеца в по-топлите райони предстои първо пръскане срещу мана и антракноза.

Мана по лозата (Plasmopara viticola). При благоприятни условия (относителната влажност на въздуха над 75%) по ресите и гроздовете се образуват хлоротични петна, по които също се образува бял спорообразуващ налеп. Когато петната са в основата на чепката, изсъхва целият грозд. Заразяването на зърната спира, когато за виненитe сортове достигнат големината „грахово зърно, а за десертните „бобено зърно".

При маната то се извършва, когато филизите имат развити листа с големина над 3 см. Третира се с един от препаратите - Куадрис 25 СК – 0,075 – 0,1 %, Ридомил Голд Комби 45 ВГ – 200 г/дка, Ридомил Голд Р ВГ – 500 г/дка, Ридомил Голд СЛ – 20 мл/дка. Ако желаете да третирате биологично, с цел превенция, преди дъжд или след, тъй като посочените фунгициди не са системни, може да използвате някой меден препарат - 1 % бордолезов– 180 - 300 г/дка разтвор, Фунгуран ОН 50 ВП – 150 - 250 г/дка, Шампион ВП - 0,3 %, Капър Кий– 180 - 300 г/дка. Серенада АСО също е вариант, но действа по-слабо от системните посочени фунгициди.

При антракнозата се извършва, когато дължината на летораслите достигне 5 – 10 см. Регистриран препарат е Курацио – 2 л/дка, но може да използвате и медсъдържащи фунгициди като Кодимур СК – 180 – 300 мл/дка, Кодимур 38 ФЛО – 240 – 400 мл/дка, Кодимур 50 ВП – 180 – 300 г/дка.

Продължава обследването за ериофидни акари.

При надвишаване на прагът на икономическа вредност, срещу нимфи и възрастни могат да се използват контактни акарициди – Тиовит джет 80ВГ - 2000 г/дка, Данитрон 5 СК - 100 мл/дка, Сафран – 75 мл/дка, Ширудо - 25 г/дка и Флипер – 1 - 2 л/дка, Лимоцид - 200 мл/дка, Овипрон Топ ЕК – 2500 – 3500 мл/дка, Прев - Голд – 80 - 400 мл/дка, Ним Азал Т/С – 300 мл/дка и Натуралис – 100-150 мл/дка, които са биологични, а срещу яйца и ларви - хормоналният препарат Нисоран 10 ВП – 75 г/дка.

ISSN 2815-522X

Провеждат се наблюдения за активизирането и мигрирането на зимуващите гъсеници лозова пъстрянка по пъпките на лозата. Преглеждат се 10 лози, разположени шахматно в насаждението. Няма официално регистриран праг на икономическа вредност. Препоръчва се, при десертните сортове лози, след началото на разпукването на пъпките, при 1 гъсеница на 1 лоза да се изведе борба, а при винените сортове - 2 гъсеници на 1 лоза. Може да се използват контактни препарати от всички групи, като например пиретроиди на база делтаметрин - Дека ЕК – 30-50 мл/дка, Децис 100 ЕК - 7,5 - 12,5 мл/дка, Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 - 0,09 %.